

డీల్లీ సుల్తానేట్ కళ మరియు వాస్తుశిల్పం

డీల్లీ సుల్తానేట్ కళ మరియు వాస్తుశిల్పం

డీల్లీ సుల్తానేట్ కాలం భారతీయ నిర్మాణ చరిత్రలో అత్యంత ముఖ్యమైన మరియు ఆసక్తికరమైన కాలాలలో ఒకటి. ఈ కాలంలో అనేక కొత్త స్మారక చిహ్నాలు మరియు భవనాలు నిర్మించబడటంతో భారతదేశ నిర్మాణ భూభాగంలో భారీ మార్పు కనిపించింది.

డీల్లీ సుల్తానేట్ దాదాపు మూడు శతాబ్దాల పాటు భారత ఉపఖండాన్ని పాలించిన ముస్లిం రాజవంశం. ఈ కాలంలో అనేక కొత్త భవనాలు మరియు ల్యాండ్‌మార్క్‌లు నిర్మించబడటంతో, ఈ కాలంలో గొప్ప నిర్మాణ అభివృద్ధి జరిగింది. డీల్లీ సుల్తానేట్‌ను 1206లో టర్కిక్ జనరల్ కుతుబ్ ఉద్-దిన్ ఐబక్ స్థాపించారు, ఇతను డీల్లీకి మొదటి సుల్తాన్ అయ్యాడు. మూడవ సుల్తాన్ అలా ఉద్-దిన్ ఖాల్జీ (1296-1316 పాలించారు) ఆధ్వర్యంలో రాజవంశం అత్యున్నత స్థాయికి చేరుకుంది మరియు అతని మరణం తర్వాత క్షీణించింది. ఇది చివరికి 1526లో మొఘల్ సామ్రాజ్యం పడగొట్టబడింది. మూడు శతాబ్దాల దాని ఉనికిలో, డీల్లీ సుల్తానేట్ గొప్ప నిర్మాణ కార్యకలాపాలను చూసింది.

డీల్లీ సుల్తానేట్ యొక్క వాస్తుశిల్పం పర్షియా మరియు మధ్య ఆసియా నుండి వచ్చిన ఇస్లామిక్ శైలులచే ఎక్కువగా ప్రభావితమైంది. అయినప్పటికీ, ఈ కాలంలో నిర్మించిన అనేక భవనాలలో ముఖ్యమైన భారతీయ అంశం కూడా ఉంది. ఇసుకరాయి మరియు పాలరాయి వంటి స్థానిక వస్తువులను ఉపయోగించడం, అలాగే ముస్లిం భవనాలలో హిందూ నిర్మాణ లక్షణాలను పొందుపరచడంలో ఇది కనిపిస్తుంది.

డీల్లీ సుల్తానేట్ వాస్తుశిల్పం యొక్క విశేషాంశాలు

- ఇసుకరాయి మరియు పాలరాయి వంటి స్థానిక పదార్థాల ఉపయోగం
- ముస్లిం భవనాలలో హిందూ నిర్మాణ లక్షణాలను చేర్చడం
- జహాన్‌పనా మరియు ఫిరోజాబాద్ వంటి కొత్త నగరాల నిర్మాణం
- పర్షియా మరియు మధ్య ఆసియాలోని అంశాలను భారతీయ ప్రభావాలతో మిళితం చేసే ప్రత్యేకమైన ఇస్లామిక్ శైలి అభివృద్ధి.
- ఆర్చ్ మరియు డోమ్ యొక్క నిర్మాణం ప్రజాదరణ పొందింది
- స్తంభాలు, జాలీలు మరియు చిత్రాలను అలంకరణ కోసం ఉపయోగించారు
- ప్రజలను ప్రార్థనకు పిలవడానికి మినార్లను ఉపయోగించారు
- పైకప్పుల కోసం స్లాబ్ మరియు బీమ్ నిర్మాణాన్ని ఉపయోగించారు

డీల్లీ సుల్తానేట్ యొక్క ముఖ్యమైన కళలు మరియు నిర్మాణాలు

డీల్లీ సుల్తానేట్ కాలంలో, ఒక ప్రత్యేకమైన ఇస్లామిక్ కళ మరియు వాస్తుశిల్పం అభివృద్ధి చెందింది, ఇది పర్షియా మరియు మధ్య ఆసియాలోని అంశాలను భారతీయ ప్రభావాలతో మిళితం చేసింది. ఈ కాలంలో నిర్మించిన అనేక మసీదులు, మదర్సాలు మరియు సమాధులలో ఈ కొత్త శైలిని చూడవచ్చు. డీల్లీ సుల్తానేట్ శకం యొక్క అత్యంత ముఖ్యమైన నిర్మాణ కొన్ని ఇక్కడ అందించాము.

ఖువాత్-ఉల్-ఇస్లాం మసీదు

డీల్లీ సుల్తానేట్ కాలంలో నిర్మించిన అత్యంత ఆకర్షణీయమైన భవనాలలో ఒకటి ఖువాత్-ఉల్-ఇస్లాం మసీదు. 1190 CE లో నిర్మించబడింది, ఇది భారతదేశంలోని తొలి మసీదులలో ఒకటి మరియు దీని నిర్మాణాన్ని డీల్లీ మొదటి సుల్తాన్ అయిన కుతుబుద్దీన్ ఐబక్ పర్యవేక్షించారు. మసీదు ఎర్ర ఇసుకరాయి మరియు పాలరాయిని ఉపయోగించడంతో పాటు దాని క్లిష్టమైన నగీషీ వ్రాత శాసనాలకు ప్రసిద్ధి చెందింది.

తెలుగు

కుతుబ్ మినార్

కుతుబ్ మినార్ బహుశా ఢిల్లీ సుల్తానేట్ కాలంలో అత్యంత ప్రసిద్ధ మైలురాయి. 1190 CE లో నిర్మించబడింది, ఇది ప్రపంచంలోనే అత్యంత ఎత్తైన ఇటుక మినార్, మరియు ఇది ఇండో-ఇస్లామిక్ ఆర్కిటెక్చర్ కు ఒక ముఖ్యమైన ఉదాహరణ. కుతుబ్ మినార్ కుతుబుద్దీన్ ఐబక్ చేత ప్రారంభించబడింది మరియు అతని వారసులు దాని నిర్మాణం కొనసాగించారు.

హజ్రత్ నిజాముద్దీన్ ఔలియా దర్గా

హజ్రత్ నిజాముద్దీన్ ఔలియా దర్గా అనేది 14వ శతాబ్దం CEలో సూఫీ సయింట్ నిజాముద్దీన్ ఔలియా గౌరవార్థం నిర్మించబడిన సమాధి సముదాయం. ఈ కాంప్లెక్స్ లో మసీదు, మదర్సా మరియు సమాధి ఉన్నాయి మరియు ఇది దాని అందమైన ఇండో-ఇస్లామిక్ ఆర్కిటెక్చర్ కు ప్రసిద్ధి చెందింది.

ఇల్తుత్మిష్ సమాధి

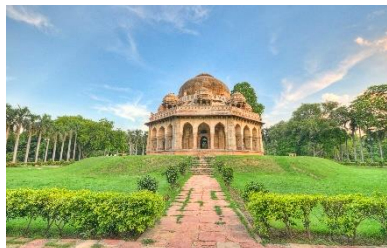
ఇల్తుత్మిష్ సమాధి ఢిల్లీ సుల్తానేట్ కాలం నాటి మరోక ముఖ్యమైన స్మారక చిహ్నం. 1235 CE లో నిర్మించబడింది, ఇది భారతదేశంలో మనుగడలో ఉన్న మొట్టమొదటి ముస్లిం సమాధి. ఈ సమాధిని ఇల్తుత్మిష్ కుమార్తె రజియా సుల్తాన్ నియమించారు మరియు దీని నిర్మాణం భారతీయ మరియు పర్షియన్ శైలుల సమ్మేళనాన్ని ప్రతిబింబిస్తుంది.

హౌజ్ ఖాన్ కాంప్లెక్స్

ఢిల్లీ సుల్తానేట్ కాలం నాటి మరో మైలురాయి హౌజ్ ఖాన్ కాంప్లెక్స్. ఈ విస్తారమైన సముదాయాన్ని 14వ శతాబ్దం CE ప్రారంభంలో అలా-ఉద్-దిన్ ఖాల్జీ నిర్మించారు మరియు ఇందులో మసీదు, మదర్సా, సమాధి మరియు రిజర్వాయర్ ఉన్నాయి. పర్షియా మరియు మధ్య ఆసియా వంటి వివిధ ప్రాంతాల నుండి ఇస్లామిక్ నిర్మాణ శైలులను ఉపయోగించడం కోసం ఈ సముదాయం ప్రసిద్ధి చెందింది.

లోధి గార్డెన్

లోధి గార్డెన్ అనేది 15వ శతాబ్దం CEలో ఢిల్లీ సుల్తానేట్ పాలకుడు సికందర్ లోడిచే నిర్మించబడిన పెద్ద పార్క్. ఈ ఉద్యానవనం దాని అందమైన నిర్మాణానికి ప్రసిద్ధి చెందింది మరియు ఇందులో ముహమ్మద్ షా సమాధి (1434-1445 CE) వంటి అనేక ఇస్లామిక్ స్మారక చిహ్నాలు ఉన్నాయి.

తుగ్లకాబాద్ కోట

తుగ్లకాబాద్ కోట 1321 CEలో ఫియాత్ అల్-దీన్ తుగ్లక్ చే నిర్మించబడిన ఒక పెద్ద కోట. ఈ కోట ఢిల్లీ సుల్తానేట్ మిలిటరీ ఆర్కిటెక్చర్ కు ఒక ముఖ్యమైన ఉదాహరణ మరియు ఇది గోడలు, ద్వారాలు మరియు టవర్లు వంటి అనేక రక్షణ లక్షణాలను కలిగి ఉంది.

అద్దై దిన్ కా జోంప్రా

అద్దై దిన్ కా జోంప్రా రాజస్థాన్ లోని అజ్మీర్ లో ఉన్న ఒక మసీదు. ఇది 13వ శతాబ్దం ప్రారంభంలో కుతుబ్-ఉద్-దీన్ ఐబక్ చేత నిర్మించబడింది మరియు ఇది ఢిల్లీ సుల్తానేట్ ఆర్కిటెక్చర్ యొక్క పురాతన ఉదాహరణలలో ఒకటి. ఈ మసీదు ఎర్ర ఇసుకరాయితో తయారు చేయబడింది మరియు క్లిష్టమైన శిల్పాలు మరియు కాలిగ్రఫీతో అలంకరించబడింది.